

VAL-
GUSE
KIIRU-
SEL

ROMAAN

ELISSA GROSSELL DICKEY

Originaali tiitel:
Elissa Grossell Dickey
The Speed of Light
2021

Kõik õigused käesolevale väljaandele on seadusega kaitstud. Kogu raamatut või ükskõik millist osa sellest ei ole lubatud reprodutseerida, paljundada ega levitada ükskõik millisel viisil või milliseks otstarbeks ilma autoriõiguse valdaja kirjaliku loata.

See raamat on ilukirjanduslik teos. Nimed, tegelased, kohad ja sündmused on autori kujutlusvõime vili või on neid kasutatud ilukirjanduslikus võtmes. Võimalikud sarnasused tegelike sündmuste, kohtade, organisatsioonide ja elus või surnud inimestega on kokkusattumus.

Tõlkinud Ülle Jälle
Toimetanud Liina Biene
Korrektuuri lugenud Inna Viires
Kaane kujundanud Faceout Studio

Text copyright © 2021 by Elissa Grossell Dickey
All rights reserved.

This edition is made possible under a license arrangement originating with Amazon Publishing, www.apub.com, in collaboration with Synopsis Literary Agency.

© Tõlge eesti keelde ja eestikeelne väljaanne. Kirjastus ERSEN, 2022.

B03411222
ISBN 978-9949-82-882-1

Kõik kirjastuse Ersen raamatud ja e-raamatud on saadaval veebipoest

www.ersen.ee

Tedile, kes on alati minu lugude kangelane.

ESIMENE OSA

TRAGÖÖDIA

Esmaspäev, 6. detsember, kell 8.08

Lumesadu pimeduses on hüpnotiseeriv, helbed sädelevad, langetes alla aegluubis nagu lumekuulis, kaitstult ja häirimatult. Ka mina olen selles kujuteldavas paigas särav ja uus – olen taas mina, normaalne, terve ja *tema oma*, nõiutud printsess, kes saab oma õnneliku lõpu. Kes seda väärrib.

„Kuidas läheb, Simone?“

Avan silmad. Kui kergesti maagia hajub.

Pilgutatan ereda valguse käes oma silindrikujulises vanglas silmi.

„Kas sa saaksid palun pea paigal hoida?“

Käi kuradile. See pole ehk maailma parim reaktsioon, aga radioloogiatehniku hääl mu kõrvas on täna eriti kiunuv. Lisaks sunnib rõõm mõttest seda kõike hiljem Nikkile jutustada mind seda peaaegu valjusti välja ütlema. Mu parim sõbranna oleks nii uhke.

„Teen, mis suudan,“ vastan ma hoopis teeseldud rõõmsameelusega, mis mõjub umbes samamoodi nagu vihase sõnumi lõppu pandud naerunäo emotikon.

Muusika hakkab taas mängima: tuttavad hitid. Ehkki on pühadeaeg, ei palunud ma oma MRT ajaks jõulumuusikat – ma ei taha, et armastatud jõululood saaksid rikutud, kui ma neid elu lõpuni selle kogemusega seostama hakkkan.

Sulen taas silmad, püüdes minna tagasi sisemisse pelgupaika – pimedasse hubasesse lumekuuli – ja ometi ei suuda ma summutada enam selle kuradima mehaanilise hauakambri, milles ma lõksus olen, pulseerivat surinat ja kriiskamist. Issand, nüüd ma tean, kuidas vaene Han Solo end tundis, kui karboniidi sees vangis oli.

Olgu, see on natuke liiga dramaatiline – ja mis selle MRT-aparaadi juures on sellist, mis mind nii kuradima palju vanduma paneb?

Ilmselt need puurimise helid – järeleandmatud ja pidevas muutumises, nii et harjuda nendega pole võimalik. Alguses on aeglased pulseerivad surinad, seejärel kiirtuli, nagu automaadivahang, et siis naasta vahelduvateks krigisevateks pahvakuteks.

Täna on need nagu süüdistavad torked: *Ta on läinud. Sina oled süüdi. Nii ongi parem.*

Sügavalt sisse ja välja hingamine. *Ära mõtle selle peale, Simone.* Mitte millegi peale sellest. Mitte tema peale. Mitte selle peale, mida MRT võib näidata – uued haiguskinded, märk, et polüskleroos on edasi arenenud. Mitte mu ebakindlale tulevikule selle haigusega.

Ja kindlasti *ei* tohi ma mõelda kergele valutuksele kuklas, närvilale valule, mis muutub tugevamaks, mida kauem ma samas asendis olen.

No tore, nüüd valutab pea rohkem. Kes need ebamugavad surmalõksud disainis?

Kindel on see, et piinamisel ma kaua vastu ei peaks. Laoksin kõik kohe välja. Mis raamat see oli, kus naisel kisti sõrmeküüned välja ja ta ütles viimaks, kus tema perekond on?

Kas ma teeksin seda? Kas ma peaksin vastu säärasele piinamisele, kui peaksin kedagi kaitsma – oma vanemaid, Nikkit, nooremat venda? Issand, mis siis, kui ma ei suudaks?

Avan silmad, keskendudes valge toru laele. On aeg negatiivsed mõtted peletada – raputaksin pead, aga selle peale tooks tehnik kuuldavale järjekordse kimedea hoiatuse. Kui ma praegu liigutan, peame kõike otsast alustama. Mida Nikki mu irratsionaalsete hirmude kohta ütleks? Ta *raputaks* pead (sest pärismaalimal on kama kaks, kas sa liigutad oma kuramuse pead või ei) ja ütleks: *Simone, mitte kedagi ei hakata piinama.*

Ja tuletaks mulle meelde, et MRT-päeva tasuks on õhtul nii palju veini ja šokolaadi, kui ma tahan, vaadates pidžaamas „Bridget Jonesi“.

Pean lihtsalt tänase päeva üle elama.

Puhtalt tahtejõu – ja punase veini, Hershey'se šokolaadi ja Bridgeti Mark Darcy – abil suudan ma viimaks lasta mõtetel kanduda igapäevaaegadele, rõõmsatele asjadele, nagu see, mida emale jõuludeks osta või millist imalat kampsunit töö juures jõulupeol kanda.

Viimaks kuulen tehniku häält: „Olgu, Simone, oleme valmis. Sa oled vaba.“

Vaba.

See sõna salvab, jäädes minu sisse pidama, kui aparaat mu vähehaaval enda haardest vabastab, tehnik valmis mind jalgele aitama.

Riietusruumis panen kähku oma riided selga tagasi, enne kui külm läbi õhukese haiglarüü kontideni tungib. Üritan igati mitte vaadata peeglist väsinud naise peegeldust. Kotist kostab vaikne surin – võtan telefoni ja Nikki kavala muigega nägu helendab ekraanil. Vastan, aga tema avab suu enne mind.

„Hommikust, päikesekiir. Kuidas hukatuse solaariumis läks?“

Ma norsatan ja vajutan kõlari ikooni, et saaksin telefoni käest panna ja teksad jalga sikutada. „Imeliselt nagu alati.“

„Millal sa vastused teada saad?“

Ma ohkan. „Ehk homme või järgmisel nädalal.“

„Noh, häid pühi siis, pagan võtaks.“

Ma naeran kibestunult ja Nikki kõhatab.

„Seega, tööle tagasi kiiret pole, sest – hoiatus, avaldan praegu filmi sisu – Stan on kadunud.“

„Mis koosolekust sai?“ Olin kavatsenud pärast MRT-d päeva vabaks võtta ja end poputada – on esimene nädal pärast talviseid lõpuaktusi, nii et ülikool on enam-vähem tühi –, aga meie ülemus *nõudis*, et me peame täna hommikul koosoleku pidama.

„Kahjuks see ikkagi toimub. Tema meilis seisis, et ta jääb hiljaks. Tal on haldusosakonnas ülakorrusel mingi tähtis koosolek, aga meie kohtume ikka *täpselt pool kümme* – ta ajas ka mingit salapärast jura, et me kindlasti kohale tuleksime.“

Ma kangestun. „Mis salapärast jura?“

Nikki vaikib, tema kõhklemine kandub läbi liini. „Simone, sa tead, et ta on lihtsalt dramaatiline. Talle meeldib end tähtsana näidata.“

„Mida ta ütles, Nik?“

Ta ohkab. „Ta ütles, et peame viimaks eelarve kärpimisest rääkima, sest kõik osakonnad peavad seda tegema. Aga ta *ei* rääkinud koondamisest, nii et ära selle pärast muretse, eks?“

Nikki ja mina oleme olnud sõbrannad kaksteist aastat – sellepärast me sama ülikooli samasse osakonda tööle läksimegi –, seega teab ta paganama hästi, et öelda mulle, et ma ei muretseks, on sama, kui öelda, et ma ei hingaks, aga ma teesklen tema ja enda pärast. „Jajah, kõlab hästi. Varsti olen seal.“

Lõpetame kõne ja ma vajun vastu seinu. Olen sel aastal juba nii palju kaotanud, nüüd võin ilma jääda ka tööst – ja koos sellega tervisekindlustusest. Tõmban kätega läbi juuste ja kaalun,

kas karjuda või siis tõmbuda selles radioloogia tillukeses riietusruumis nurka kõssi.

Naine peeglis meelitab endale otsa vaatama, aga ma püüan vastu punnida.

Pääsen taas, kui telefon suriseb. Nikki sõnum: Tuletan meelde, et me saame hakkama. Kobi kohale.

Naeratan kergelt huulte ja südamega. Võtan vaikides käekoti, kogun end, väljun riietusruumist ja suundun tagasi oma eba-kindlale teerajale.

Istun oma töölaua taga Herald Hallis, lumehelbed langevad mu akna taga peaaegu täpselt selliselt, nagu ma hommikul MRT-s ette kujutasin: valge helveste meri, puhas ja muretu. Lumine ülikoolilinnak on imekaunis, siseõue kõrged jalakad kaetud lumise looriga, väärikad kivist õppehooned seisavad valvel. See vaatepilt peaks tekitama minus rahumeelse, isegi lootusrikka tunde, aga see on millegipärast nukker, nagu möödunud pühade meeldetuletus, midagi, mida võib-olla enam kunagi tagasi ei saa.

Olen seda vaatepilti näinud peaaegu kaheksa aastat, sestsaadik, kui me Nikkiga pärast kolledži lõpetamist sellesse väiksesse Sioux Fallsi ülikooli turunduse ja kommunikatsiooni osakonda Lõuna-Dakotas tööle tulime. Saime isegi lauad kõrvuti – „megakontoris“, nagu me seda armastavalt kutsume, ühine ruum avatud plaaniga kontoris –, nii et saame pilku laualt tõstes teineteisele otsa vaadata ja vargsi silmi pööritada, kui meie ülemus midagi piinlikku ütleb. Vaatan ringi paigas, kus me iga päev istume, mina pressiavaldusi kirjutades ja Nikki reklaambuklette kujundades.

Minu identiteet on sedavõrd oma tööga läbi põimunud ja võib-olla on see vale, aga pagan võtaks, ma klammerdun kõigi

oma osade külge, mis veel võimalik – kõigi nende osade, mida mu haigus ei saa minult võtta.

Vaatan oma lauda ja kopsin telefoni, mis lebab kaustade hunniku peal. *Raisk*. Juba 9.24.

Võtan suure sõõmu kohvi, püüdes enne koosolekut närve rahustada, aga põis annab endast märku.

Uhh. Mu keha ajastus on kohutav. *Nagu alati*.

Tõusen, sirutan kaela, et näha teisel pool Nikkit, kes on arvuti kohal kühmus. „Vetsupaus – teen kähku.“

„Sa ei löö ju araks, ega?“

„Nalja teed või? See koosolek on *nii põnev*,“ põlastan ma.

Ta vaatab mulle pingsalt otsa. „Kuule, me ei tea, mida Stan ütleb, enne kui kohale läheme, eks?“

Pigistan silmad kinni. Sel sügisel on ärevus ülikoolilinnakus kulutulena levinud. Vähem üliõpilasi, ametikohtade külmutamine... Oma isiklike probleemide tõttu olen neid kuulujutte kaua eiranud, aga nüüd kinnitavad Stani meil ja see koosolek, et me peame eelarvet kärpima. „Ma mõtlen aina sellele, et Hayley kuulis Cheti ütlemas, et osa inimesi jääb tööst ilma.“

Nikki kissitab silmi. „Chet on tropp – ta ei tohiks nii rääkida. Ja isegi kui see juhtub suures vastuvõtuosakonnas, siis meid on turunduses ainult kolm, eks?“

Mu huul väriseb, aga ta ei pööra pilku ära. „Olgu. Jah, sul on kindlasti õigus.“

„Paganama õige, et on. Teistel osakondadel on ka koosolekud – olen kindel, et Stan tahab näidata, et pingutab oma meeskonna nimel. Nagu see, et tellis odavamad telefonid nende megakallite asemele, kui me süsteemi välja vahetasime.“

Ma raputan pead. „Jah, ma ei saa aru, miks need veel kohal pole.“